

Kommentarer på skrivelse från Äldrerådet i Närpes stad daterad 27.1.2025

Äldrerådet i Närpes stad lyfter fram seniorrådgivningens betydelse inom den förebyggande verksamheten för äldre och hänvisar till före detta K5-områdets verksamhetsmodell för seniorrådgivningen. I den verksamhetsmodellen ingick individuella kallelser till hälsoträffar samt hembesök till 80 år fyllda.

Österbottens välfärdsområdes nya verksamhetsmodell för seniorrådgivning är skapad inom ramen för projektet Framtidens social- och hälsovårdscentral. I projektet kartlade man den dåvarande seniorrådgivningssituationen i hela Österbotten inklusive befintliga resurser samt sammankallade representanter till arbetsgrupper med syfte att ta fram en ny verksamhetsmodell. En styrgrupp gav direktiv för verksamhetens inriktning och återkoppling på de förslag som kom från arbetsgrupperna.

Slutresultatet är den verksamhetsmodell som godkändes av Österbottens välfärdsområdes ledningsgrupp 7.11.2023 och som sedan dess har implementerats i hela Österbotten. Seniorrådgivningens uppgift är förebyggande hälsovård, identifierande av riskfaktorer för att förhindra sjukdomsutveckling samt livsstilsrådgivning. I verksamhetsmodellen ingår informerande gruppträffar riktade till dels åldersgruppen 65-79 och dels åldersgruppen 80+ samt vid behov en välbefinnande- och hälsogranskning för alla 65+ som tar kontakt med seniorrådgivningen och som inte redan har en vårdrelation. I gruppträffarna och den individuella hälsogranskningen ingår livsstilsrådgivning enligt FINGER-modellens fem delområden. Individuella kallelser till hälsogranskningar eller hembesök till vissa åldersgrupper ingår i nuläget inte i seniorrådgivningens verksamhet. Närståendevårdarens hälsogranskningar hör till seniorrådgivningens uppgifter och till den uppgiften hör en individuell kallelse till hälsogranskning och vid behov görs hälsogranskningen i närståendevårdarens hem.

Skrivelsen lyfter fram hembesök till 80-åringar. Kartläggande hembesök hör till socialvårdens servicehandledning och hör i nuläget inte till seniorrådgivningens verksamhet. Även kallelser till en viss åldersklass lyfts fram i skrivelsen som önskvärt. I seniorrådgivningens nuvarande form har alla 65+ (som inte redan har en vårdrelation) möjlighet att kontakta seniorrådgivningen och vid behov få en välbefinnande- och hälsogranskning samt livsstilsrådgivning och uppföljning. Hur seniorer som har det största behovet av livsstilsförändringar och som eventuellt inte söker sig till förebyggande hälsovård ska nås, är en utmaning som ÖVPH delar med andra välfärdsområden och ingen enkel lösning finns. Under 2024 har seniorrådgivningen via gruppträffar och informationsträffar nått över 1000 seniorer med information om verksamheten. Mängden kontakttagande har stadigt ökat under 2024.

Under projekttiden gjordes förslag på resursbehovet. Att räkna ut resursbehovet (antal seniorrådgivare) enligt olika verksamhetsmodeller är utmanande eftersom det inte går

att förutse hur många seniorer från en viss åldersklass som skulle hörsamma en kallelse eller ta emot ett kartläggande hembesök. I nuvarande verksamhet finns 5 seniorrådgivare anställda som har uppgiften som sin enda arbetsuppgift. Ett större antal har uppgiften som en deluppgift bland många andra. Sammanfattningsvis finns det ungefär 6,5 seniorrådgivare för hela Österbotten. En mycket grov uppskattning ger en bild av ett behov på ca 12 heltidsseniorrådgivare för att klara av t ex 70-års åldersklass hälsogranskning + kartläggande hembesök till alla 80-åringar + närståendevårdarens hälsogranskningar.

Det kan noteras att Institutet för hälsa och välfärd preliminärt har beviljat ÖVPH finansiering för ett kommande projekt med målsättningen att utvidga FINGER-nätverket och förtydliga minnesklientens servicestig. I projektplanen ingår bland mycket annat även att skapa ett infopaketeriktat till alla 68-åringar och en satsning på att nå yngre äldre med information om livsstilsförändringar och det stöd som ÖVPH kan erbjuda. Dessutom gör ÖVPH en satsning på digitala tjänster som även kunde tas i bruk inom seniorrådgivningens verksamhet.

Avslutningsvis så finns seniorrådgivning i alla 14 kommuner och kan nås enkelt via seniorrådgivarnas telefonnummer på givna telefontider vilka beskrivs både på välfärdsområdets hemsida och i pappersbroschyrer. Allmän information om hälsosamma livsstilsvanor finns också i form av pappersbroschyrer.

Österbottens välfärdsområde informerar fortlöpande om seniorrådgivningen både internt och externt för att öka kunskapen om verksamheten. Verksamhetsmodellen utvärderas kontinuerligt.

Korsholm 10.2.2025

Annika Tetrault

Koordinerande avdelningsskötare, Hälsovårdstjänster för äldre